

MAGYARÁG

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Str Avram Iancu (Kossuth-u.) 10.

Független politikai napilap
Megjelenik minden reggel

Szerkesztőségi órák: d. u. 6-tól
este 11-ig. TELEFON: 5—80

Maniu szenzációs kolozsvári nyilatkozata

Újabb letartóztatások Váradon a vasárnapi Lenin-nap miatt

Magyarország állítólagos fegyver- csempészéséről tárgyalnak a szinajai királyi találkozáson

A kisantant és Franciaország
együttes állásfoglalásra készül.

A jugoszláv királyi pár látogatásának programja

(Bukarest.) Titulescu tegnap értekezésbe lépett Belgráddal és Prágával, annak megállapítására, hogy a kisantant emeljen-e panaszt és kérjen-e megtorló intézkedéseket a Népszövetségnél a Magyarország számára történt állítólagos fegyvercsempészés ügyében? A tárgyalások megkezdésére a francia kormány magatartása adott közvetlen okot, különösen Pierre Cot francia külügyi államtitkárnak legutóbb elhangzott nyilatkozata, amely szerint

Franciaország kész csatlakozni bármilyen demarshoz, amelyet a kisantant szándékszik intézni a fegyverszállítási ügyben.

Eszorint a Genfben lefolytatandó akció jellegére nézve már folyamatban vannak a tárgyalások, ezeket kétségkívül meg fogja gyorsítani Sándor szerb király szinajai látogatásával, akivel egyidejűleg Szinajába várják a jugoszláv külügyminisztert is, így lesz alkalma Titulescunak a kérdést közvetlenül is megtárgyalni. Valószínű azonban, hogy végleges döntést csak e hónap végén hozza meg a három külügyminiszter és pedig Genfben, ahol ebben az időben találkozni fognak s ahol Paul Boncour francia külügyminiszter is jelen lesz.

Bukarestből jelentik: Sándor jugoszláv király feleségével hétfőn délelőtt 10 órakor érkezik Szinajába, amelynek pályaudvarán Károly királlyal az élükön a királyi ház tagjai és a kormány tagjai várták a jugoszláv uralkodó párt.

Hétfőn délből Károly király ebédet ad Sándor király és felesége tiszteletére. Az udvari ebéden részt vesznek a királyi ház tagjai és a kormány. Sándor jugoszláv király szerdán utazik vissza Belgrádba.

Károly király csütörtökön végleg áttekinté a székhelyét Szinajából Bukarestbe. — A Ferdinand-rend lovagjainak díszbédjét csütörtökre halasztotta el az uralkodó Sándor jugoszláv király látogatása miatt.

(Bukarest.) Szombaton este a kormány újabb minisztertanácson foglalkozott Lugoseanu jelentésével a genfi tárgyalásokról. Ebben a kérdésben igen fontos határozat várható, amelyet még az éjszaka folyamán telefonon közölnek Genffel.

Berlin véres vasárnap előtt

Berlinből jelentik: A hitleristák vasárnap délelőtt Berlinben a Bülov-téren a Liebknecht ház előtt nagy gyűlést és felvonulást akarnak rendezni egy meggyilkolt hitlerista halála évfordulóján. A kommunisták előre bejelentették, hogy meg fogják akadályozni a hitleristák tüntetését. Schleicher kancellár tegnap ebben az ügyben tanácskozást folytatott több porosz birodalmi biztossal, arra nézve, hogyan lehetne megakadályozni a két szélsőséges párt tömegeinek az összeütését, amely bekövetkezése esetén véresnek ígérkezik.

(Berlin). Schleicher tábornok és Bracht belügyminiszter szombaton a késő délutáni órákig tanácskoztak, végül is úgy döntöttek, hogy a Hitler-párt seregszemléjét nem tiltják be, hanem

nagy rendőri készséget vezényelnek ki az esetleges rendzavarások elfojtására.

Berlinben óriási izgalom uralkodik, mert a véres összeütközés elkerülhetetlennek látszik a nácik provokációja után.

Szabadlábrahelyezték Fortu professzort

Oriási tömeg kísérté a börtöntől lakásáig

(Bukarest.) A táblai vádtanács tegnap délután hozta megdöntését és elrendelt Fortu professzor szabadlábrahelyezését.

A döntést óriási tömeg várta az igazságügyi palota előtt és a tanárok testületileg vonultak a vacarestii fogházhoz és valóságos diadalmmenetben kísérték Bukaresbe a szabadlábrahelyezett Fortu professzort

A bukaresti Ügyvédi Kamra 250 tagja tiltakozott Fortu letartóztatása ellen. Ezzel szemben Alexandrescu dékán nyilatkozott s kijelentette, hogy az Ügyvédi Kamara nem foglal állást Fortu mellett.

Az ügyvédek a nyilatkozat miatt valószínűleg kikényszerítették a dékán lemondását.

A felségvértési per főtárgyalását körülbelül két hét múlva tűzik ki.

A farsangi tombola 16-ik száma

Csodálatos, hogy Trocky életéről és komor pályafutásáról még sem mozifilm, sem regény nem jelent meg, holott izgalmasabb, emberibb, változatosabb és tragikusabb sors kevés van, mint a Trocky, aki Leninnel együtt startolva vetette meg alapját a Szovjetországnak. A Szovjet ma már túl van a kezdeti nehézségeken és akármilyen irányban toódik el további sorsa, annyi bizonyos, hogy a mai korszak történelmének egyik legfontosabb etappja a Szovjet megalakulása és további fejlődése, vagy hanyatlása. Lenin és Trocky történelem nevei már, dacára annak, hogy Trocky ezidőszent még életben van. Valami hallatlan sorstragédia sűrűsödik össze Trockynak, ennek a zsidó orosz muzsiksorból a történelembe került forradalmárnak életében. Együtt álmództak valaha Leninnel a cári elnyomás felszabadításáról, Robespierre módjára és annak beteges puritanizmusával likvidálta a vörös forradalmat, az orosz milliók üdve és később a világ proletárjainak felszabadítása volt szeme előtt, milliók és milliók sorsát döntötte el és ma ugyanaz az Oroszország, melynek megteremtésében iniciatív és tevékeny része volt, épp úgy üldözi, mint a fehér gárda reprezentánsait, vagy a régi cári uralom híveit. A Szovjet Trockyval szemben még sokkal kimélelenebb is, mint a „megtérni” akaró volt cáristákkal szemben, mert a mai szovjet már sok tekintetben felülvizsgálta álláspontját az ellenforradalmi kérdésekben és számos esetben hajlandónak mutatkozott engedményekre, de Trocky-al szemben hajthatatlan.

Ahogy annak idején a Szent Szövetség Metternich kancellárral az élén, mindent elkövetett, hogy Napoleon fia a reichstadi herceg ne kerüljön vissza Frankhonba, úgy vigyáznak most Stalinél, hogy Trocky nevének és személyének orosz forradalmi varázsa véglegesen és örökre elpárologjon. Pedig Trocky ma már csendes, beteg ember, talán már névleg sem tudna acélosabb agilitásokra válni, egy pusztán név csupán, melynek viselője lelkileg a kivetettség, a hontalanság, a nosztalgia, testileg pedig a reumával és tüdőbajjal folytat küzdelmet. Trocky-t a nagy forradalmárt, Lenin eszmétársát és munkatársát, a Szovjet egyik megalapítóját már eltemették az események, feltörtek a csalódások, megrokkantották a betegségek, és elcsendesítették a zajló események. A súlyos név és a borzalmasan nagy felelősséggel járó történelmi szerep ráfeküdt családjára is, leánya öngyilkos lett egy kis egyetemes nyomorlásban, Berlinben, ahova a név elől el kellett bujnia, unokája, egy kis hat éves gyerek ott áll minden szülői támogatás nélkül, kegyelemkenyéren tengődve és minden öröksége a tuberkulózis és Trocky súlyos és veszélyeket rejtő neve.

Trocky felett beteljesedett az emberi végtet, de hogy történelem mint fogja megítélni, az a jövő titka.

Hasbalótte a fatolvajt az alpari erdőkerülő

(Nagyvárad). A napokban súlyos hasi-
véssel szállították be a biharmegyei köz-
kórházba Frai Teodor felkéri földmivest. Frai
Teodor előadása szerint fiával Frai Demeter-
rel együtt az alpari erdőben fagalyakat szed-
tek, amikor Sárh Gavril erdőőr rajtakapta
őket. Sárh előbb a levegőbe löti, majd revol-
vere agyával löbevégti Frai Dumitru, Frai
Teodort pedig hasbalótte. Frai Teodor Lascu
ügyvéd útján jelentést tett az ügyességen
Sárh Gavril ellen.

Botrányba fulladt a zilahi városi tanács alakuló ülése

Kivonultak a magyarpárti és szociáldemokrata tanácsosok

(Zilah). Pénteken folyt le Zilahon az u-
jonan választott városi tanács beiktatása és a
polgármesterválasztás, amely hangos botrány-
nyal ért véget.

A gyűlést, amelyen megjelent dr Pop
György zilagyarmegyei prefektus is, Borberiu
Miklós nyugalmazott megyei főjegyző, mint
közrelnök vezette le. Polgármesterré választot-
ták az utóbbi napokban paktumot kötött Ma-
gyar párt és Szociáldemokrata Párt jelöltjét
Cloaje László volt polgármestert, alpolgár-
mesternek szintén a paktumot kötött pártok

magyar jelöltje, Solymossy Károly volt alpol-
gármester került be. A Lupu-pártból Ghejje
János került be Szinetár Mihály paros lett
még választmány tagja. A választások után
Ghejje hangos szavakkal kelt ki a paktumot
kötött pártok jeleivel ellen, akik szerinte egy-
általán nem bírák az állam nyelvét és így
nem méltók a tanácsossá-ra. Egyesek vissza-
feleltek, mire hangos veszekedésre fajult a
vita, amelynek az lett a vége, hogy a ma-
gyarpárti és szociáldemokratapárti tanácsla-
gok kivonultak a tanácslemből.

Öngyilkos lett egy Bukarestbe kinevezett orvos, mert helyét mással töltötték be

A bürokratizmus áldozata lett

(Bukarest). Feltűnést keltő öngyilkosság
kísérelt történt tegnap Bukarestben. Dr. Gan-
cevici volt brassói orvos kísérlet meg ö-
ngyilkosságot, tettét azonban még idejében
észrevették és sikerült megmenteni. Az álta-
lános ismert orvost, néhány hónappal ezelőtti
Brassóból áthelyezték Bukarestbe, mikor
azonban új állomáshelyére érkezett, meglepe-
tőssel vette tudomásul, hogy helyét időköz-
ben bukaresti orvossal töltötték be. Gan-
cevici dr. hosszú időn keresztül kilincsel az
illetékes minisztérium hivatalában, azonban
seholsem segítek rája. Végül is a tegnapi
napon nagy elkeseredésben öngyilkosságot
követett el.

Ezzel kapcsolatban az egészségügyi mi-
nisztérium nyilatkozatot tett közzé a lapok-
ban, amelyen tisztázni igyekszik szerepét
ebben a kérdésben. Erre a nyilatkozatra
ugyanis az adott okot hogy a bukaresti or-
szágos orvos-szövetség rendkívül élehangu
nyilatkozatban tiltakozott az illetékes hatósá-
goknak Gancevici dr.-ral szemben tanúsított
eljárásával, amely az idős és közlisztélet-
nek örvendő orvos öngyilkosságba kergettek.
Az orvos-szövetség ebben a levélben köve-
teli, hogy a minisztérium és Bukarest városa
kárta anélkül dr. Ganceviciot mindazon időre,
amíg állásnéki volt.

Agyonverte édesanyja szerelőjét a szerelmi légyotlon egy 19 éves fiú

Muraszmbat közelében a Mura vize egy
ismeretlen férfi holttestét vetette partra. Testén
több szuri seb és összezuzott koponyája muatta,
hogy gyilkosság történt. Semmiféle irat nem
volt nála és csak másfél heti nyomozás után
tudták megállapítani, hogy a neve Csizmadia
János és Felsőbiszarica községből való. A további
nyomozás megállapította, hogy Csizmadia János-
nak viszonya volt az unokabátyja özvegyével,
Csizmadia Ferencnével, aki tizenkilenc esztendő
fiával együtt gazdálkodott a tanyán. Sem az
asszony, sem a fiú eleinte nem akartak semmit
sem tudni Csizmadia János meggyilkolásáról. A
csendőrségi nyomozás azonban súlyosan terhelő
adatoknak jutott a birtokába, amelyeknek hatása
alatt úgy az asszony, mint pedig a fiú vallot-

tak. Az asszonyról kiderült, hogy a gyilkos-
ságon nem volt részes, ellenben annak letölté-
sánál jelen volt és anyai szeretetből nem jelen-
tetie től a fiát. A tizenkilenc esztendő Csiz-
madia Imre most már töredelmes vallomást tett.
Elmondotta, hogy Csizmadia Jánosnak évek óta
viszonya volt az anyjával. Emellett azonban az
anyját igen sokszor megverte és kizárta. Ezért
töltötte magában, hogy bosszút áll rajta. Vucsko
István és Vucsko József barátaival összebeszél
és éjszaka berontottak a szobába, amelyben
Csizmadia János éppen szerelmi légyotlon volt
az anyjával. Leteperték és késekkel és baltával
estek neki. Mikor halott volt, elcipeltek a Murá-
hoz és bedobták. A három gyilkos fiatalembert
és özvegy Csizmadia Ferencné is letartóztatták.

A biharmegyei Agrárszindikátus érdekes kimutatása a mezőgazdasági termékek áreséséről

A Biharmegyei Mezőgazdasági Szindiká-
tus vezetősége: PopJózsef sztrjobbi apát, Ne-
gulescu tábornok, dr Popa Teodor képviselő
az Agrárkamara elnöke, dr Maior Miklós a
szindikátus főtitkára, tegnap délelőtt küldött
ségben keresték fel dr Popovici Péter pre-
fektust és a most folyó földadó kivetéssel
kapcsolatosan memorandumot nyújtottak át.
A földadó kivetések öt évre szólnak. Igaz,
hogy az adóskálát 40 százalékkal leszállított-
ta a kormány, ez a mérséklés azonban nem
jelent semmit, ha az adóalapot — a mező-
gazdasági ingatlanok rentabilitását — nem
a valóságnak megfelelőleg állapítják meg.

A memorandum hat érdekes adatot hoz
fel annak dokumentálása végett, hogy a leg-
utóbbi öt évben a mezőgazdasági termékek

mértékben estek vissza a mezőgazdasági
termékek árai. Kiszámított az összehasonlítás
szerint:

100 kg. buza ár a 1927-ben 800 lej, ma
180 lej (a rozsdakár folytán okozott mester-
séges drágulást figyelmen kívül hagyva) a
különbség tehát 77 százalékos.

1 métermazsa kukorica 1927-ben 500,
ma 150 lej, az áresés 70 százalékos.

Egy pár ökör 1927-ben 24 ezer lej, ma
6 ezer lej, az áresés 75 százalékos.

Egy tehén 1927-ben 8000 lej, ma 2000
lej, a differencia 75 százalékos.

Egy kg. kövér sertés 1927-ben 40 lej,
ma 14 lej, áresés 65 százalékos.

Egy pár csirke 100 lej 1927-ben, ma 25
lej, áresés 75 százalékos.

A prefektus atvette a memorandumot
aminek egyik példányát a Mezőgazdasági
Szindikátus vezetősége a pénzügyigazgató-
ságnak is eljuttatta.

Felülvizsgálják az adóhivatalok mindazok vagyoni helyzetét, akik ötezer lejest váltottak be

A pénzügyminiszter előterjesztette a minisztertanácsnak új adójavaslatait

(Bukarest.) A kormány tagjai pénteken Vaida Sándor miniszterelnök elnökelete alatt minisztertanácsra ültek össze, amely délután öt órától este fél tízig tartott. A minisztertanácsban Madgearu ismertette az egyenes- és globális adótörvény módosítására vonatkozó javaslatot, amely a következő alapelveken épült fel:

1. Teherkönnyítés minden vonalon. 2. Az adóalany serkentése, hogy őszintén vallja be jövedelmét. 3. Szigorú megtorlás az adótitkolók ellen, valamint a köteleességet nem teljesítő tisztviselők ellen is. Jutalom a teljelen-

tőnek és az adótitkolás elkerülése végett az államnak befizetett összegek nyilvánosságra hozatala

Madgearu egyébként szombaton Színájában ment, hogy ismertesse a király előtt adótörvényjavaslatát

A pénzügyminiszter megküldte a pénzügyigazgatóságnak azok névjegyzékét, akik legutóbb 5000 lejes bankjegyeket váltottak be, hogy ellenőrizték, vajon ezek a nagypénzü adóalanyok eleget tettek-e adófizelési kötelezettségeiknek?

Megerősített rendőr-őrjáratok cirkálnak Nagyváradon a „vörös nap” miatt

Az éjszaka folyamán több letartóztatás történt röpcédula terjesztés miatt

(Nagyvárad.) Szombaton hajnalban Nagyvárad külvárosában nagy ömegű röpcédulát szórtak szét. A röpcédulák az ifjúságokhoz voltak intéve a vasárnapi Lenin nappal kapcsolatosan. Ma vasárnap, 22-en van ugyanis Lenin halálának évfordulója, amely a kommunista naptár szerint a „vörös hét” betetőzése, amit Lenin, Luxemburg Róza és Liebknecht Károly emlékének szentelnek a kommunisták. Szombat délutántól kezdve megerősített

rendőr- és csendőrjáratok cirkáltak a nagyvárad utcákon

Szolgálatban voltak egész éjszaka az összes rendőrtisztviselők is. A város több pontján razziát tartottak és számos őrizetbevétel is történt szombatról-vasárnapra virradó éjszaka. Azokat tartóztatták le, akiket a röpcédula-terjesztéssel gyanúsítanak.

A rendőrség riadó-készültsége ma vasárnap, egész napon át tart,

A margittai kommunistákat szabadlábra helyezték, a váradiak fogva maradnak

Szombat délelőtt a margittai gyanúsítottakat átkísérték az ügyészségre, ahol kihallgatásuk után

mindnapijukat szabadlábra helyezték sőt az eljárást is megszüntették ellenük. mert semmiféle bizonyíték nem volt arra, hogy ők tüztek volna ki a vörös lobogót.

Azt a tizenhárom embert, akiket tanuként idéztek be és a csendőrség őrszól-őrsre kísérve gyalog hozta be Váradra, kihallgatásuk után nyomban elengedte a vizsgálóbíró.

Szombaton délelőtt szabadlábra helyezték azt a négy margittai blokkista tanácsost is, akiket több, mint egy hónappal ezelőtt tartóztattak le, közvetlenül a margittai közszéki választások után. Ezzel az összes margittai kommunista letartóztatottak szabadlábra kerültek.

Megkezdte a vizsgálóbíró az élesdi kommunista gyanúsítottak és a velük együtt letartóztatott Gyarmati Miklós és Erdélyi Lajos kihallgatását is.

A kihallgatás szombaton délelőtt nem ért véget és a vizsgálóbíró utasítására az őrizetbe vettek visszakísérték a rendőrségre, a vizsgálóbíró pedig hétfőn folytatja kihallgatásukat.

a Párisból érkezett marxista könyvek miatt letartóztatott Löwy-testvérek fogvatartásának ügyével. A vádtanács elutasította a védő felfolyamodását és elrendelte a harminnapos vizsgálati fogvatartást.

Hasonlóképpen elrendelte a táblai vádtanács a két hét előtti munkanélküli tüntetéssel kapcsolatosan terjesztett röpcédulák miatt letartóztatott ifjúságok és urilányok fogvatartását is.

A januári nyugdíjakat kifizetik, csak a februáriból lesz levonás

(Bukarest.) A nyugdíjak tekintetében az a helyzet, hogy a január hóra szóló nyugdíjkiutalások összegeit már január 5-én a volt Maniu-kormány alatt, az állampénztárak rendelkezésére bocsátotta a Nyugdíjpénztár. Ezért a január havi nyugdíjakat minden levonás nélkül fizetik meg ki. Február elsejétől kezdve a 3000 lejes felüli nyugdíjakból levonásokat eszközölnek, bizonyos fokozatok szerint. A levonások módozatainak összeállításán most dolgozik a

Hatvanmilliós tűzkár Dorohoi regáti városban

(Botosan). Tegnap délután fél 5 órakor Dorohoi regáti városkában kigyulladt a Str. Carmen Sylva és a Str. Bratianu sarkán levő épület. A vízhiány miatt a kiszsámu és gyengén felszerelt tűzoltóság, ugyisintén az uccák lakossága tehetetlenül állt a veszedelmes elemmel szemben. A hóval fedett háztetők között is hihetetlen gyorsasággal terjedt tovább házról-házra, úgy, hogy néhány óra leforgása alatt mindkét ucca háztorai lángokba borultak.

Telefonon értesítették a szomszédos városok, közöttük Botosani tűzoltóságát is, melyek kivonultak a helyszínére, de a vízhiány miatt ők is csak a lokalizálásra goncolhattak.

Rettenetes jelenetek játszódnak le még most is a légtengerbe borult két uccában. Kereskedők árukészleteiket dobálták az uccák közepére. Butorok, ágyneműek hevernek az ucca közepén, de ott is éppen úgy ki van téve a tűzveszedelemnek. Az árukat már maga a hőség, vagy a nagy tüst is hasznavehetetlenné teszi.

A hajnali órákban a tűz még javában tombolt és újabb házakat fenyeget megsemmisüléssel. A városka egész lakossága halálos aggodalommal állja körül lángtengert. Mindenki segíteni szeretne, de senki sem közele lehet az egész városrészt elpusztító, szél fenyegető tűzvészhez. Kimondhatatlan a pánik. Távolabbi uccák lakói is kezdik már kiűriteni lakásaikat.

Legújabb értesülésünk a tűzvészről az, hogy a katonaság is bekapcsolódott az oltási munkálatokba. A kár már eddig is 50-60 millióra rug.

Fegyveres tűzharc egy csempésszel Halminál

(Halma). Az elmúlt éjszaka a halmi hegynél szolgálatot teljesítő határőrök egy embert vettek észre, aki egy csomaggal a hóna alatt cseh területre Romániába igyekezett. Az ismeretlen ember, amikor észrevette a gránicsárokat, csomagját eldobva futásnak eredt. A gránicsárok utána löttek, de a golyó a sőtélben célt tévesztett. A csempész által eldobott csomagot a határőrök felbontották és abban 18 kilógramm szövet és gyarmatárut találtak. A csempész-árut beszozállították a halmi vámhivatalhoz, amely az esetről jelentést tett a szaimári ügyészségnek.

Japán hadat üzent a Népszövetségnek

Genéből jelentik: A Népszövetség és a japán kormány között pénteken teljesen elmergesedett a viszony. A közgyűlés által kiküldött 19-es bizottság ugyanis

48 óra haladékot adott a japán kormánynak, hogy elfogadja a bizottság által a támadt konfliktus elsimítására hozott döntését.

Ez az időhaladék pénteken délután lejárt, de a japán kormány válasza nem érkezett meg.

Pénteken délután a 19-es bizottság igen bizalmas hangulatban tartotta meg zárt ülését, amelyen különösen

Anglia s Franciaország delegátusai keltek ki éles hangon a japán kormány magatartása ellen.

A bizottság végül úgy határozott, hogy utolsó haladékot adnak a japán kormány válaszára szombat délutánig. Ha a bejelentés ekkor sem történik meg, úgy akkor a 19-es bizottság feloszlik és azonnal jelentést tett az eredménytelenségről a Népszövetség közgyűlésének. A 19-es bizottság utolsó haladékadásának ultimátum jellege van.

Időjárás

Továbbra is erős északi szél, sok helyen havazás hófúvásokkal, a hideg fokozódása.

Három újabb tombola- nyerő jelentkezett

A múlt héten megtartott tombolajátékunk újabb három nyerője jelentkezett. Mind a három biharmegyei olvasónk és pedig a következők:

1908. sz. Sztankovics Béniné, Csátár, nyert egy egy női pulvert.

3839. sz. Schwartz Mártonné, Belényes, nyert két kg. kocka cukrot.

1977. sz. Malajos János, fenke, nyert

egy díszkötésű regényt.

A nyerők részére bizományosaink után elküldtük a nyereményeiket. Ezzel most már nyolc nyerő jelentkezett, még két nyerőt várunk.

A most folyó tombola e héten zárul. A kik gyűjtik a lapfejeket, azok részére a következő tombolánknál külön meglepetést tartogatunk a rendes nyerési lehetőségek mellett

Maniu érdekes nyilatkozatot tett Kolozsvárt a kormánybukás okáról

„Nem tehetnek intézkedéseket olyan alantasak, akik nem viselik a kormányzás felelősségét”

(Kolozsvár). Maniu Gyula a volt miniszterelnök, aki Kolozsváron tartózkodik nyilatkozott a Rador szerkesztőjének.

— Igaz-e, kérdezte az újságíró, hogy elnök ur külföldre utazik?

— Igaz. Valószínűleg már holnapután néhány napra Bécsbe utazom, majd tovább megyek néhány hetes utazásra, amely kizárólag tanulmányut és külföldi tartózkodásomnak csak üdülési célja van. Már két évvel ezelőtt elhatároztam, hogy hosszú külföldi utat teszek, és akkor a politikai helyzet miatt hazahívtak. Most elhatároztam, hogy végre megteszem ezt a külföldi utat, amelyre akkor is eimentem volna, ha továbbra is miniszterelnök maradok. Ezt már előre bejelentettem kollégáimnak.

— Onnek és kormányának lemondásáról, folytatja az újságíró a kérdezést, különböző hírek keringtek. Azt mondták, hogy a népszövetség álláspontja a tréfések tekintetében, a tisztai fizetések leszállítása és a pártban fennálló ellentétek az oka a lemondásnak.

— Ezek az állítások mind valótlanok, mondja nyugodt hangon Maniu: Ellenfeleink terjesztették, akik ki akarták használni a kormány távozását. Az én lemondásom Mihailacse lemondása után következett be. Ezt éppen úgy tudja mindenki, mint ahogy ismerik álláspontunkat is a koronát illetően. A népszövetségi kérdés nem lehetett oka a kormány lemondásának. A delegátusaink már a lemondás előtti utakészen állottak, teljesen megállapított programmal. Különben is ha ez lett volna az oka a lemondásnak, akkor a népszövetségi határozat tudomásulvétele után és előtte mondtunk volna le. A tisztai fizetések redukciójáról sohasem volt szó, amikor egy ízben a hadügyminiszter hozta fel ezt a kérdést, kiementem, hogy csak az uralkodóval és a hadügyminiszterrel teljes egyetértésben határozunk minden olyan kérdésben, ami a hadsereget illeti. Fantaszlikusak azok a hírek is, mintha a pártban bármilyen ellentétek volnának.

En egyenesen a párt hívására jöttem a kormány élére, mert abban a szituációban nem volt más aki erre alkalmas lett volna. Hanem megmondom én, hogy mi volt az igazi oka a lemondásomnak. Az hogy közöttük és az uralkodó között eltérés volt a felelősség kérdésében. Amikor elvállaltam a kormányzást, abban a hiszemben tettem, hogy alantasaimal teljesen belátásom szerint rendelkezhessem és elmozdít-hassam azokat, ha nem bírják teljes bizalmamát. Miután ebbeli szándékomban megakadályoztak, reámutattam az uralkodó előtt, hogy egyesek nem bírhatják az uralkodó nagyobb bizalmát, mint én. Miután pedig a kormányzás elelőseége reám hárult, nem vállaltam, hogy a felelősség alul mentes emberek is intézkedéseket tehesse nek.

Ezután tiltakozott Maniu az ellen, mintha ez a kormány nem lett volna képes a nagy problémák megoldására és hivatkozik azokra az eredményekre, amelyeket kormányzása közben ért el. Sajnája, hogy távozását miatt nem valósíthatta meg ezt a programját, de teljesen bizik Vaidaban, aki folytatja az általa megkezdett munkát. Nem igaz az ellenzéknek az az állítása sem, mintha fél megoldásokra akarta volna kikerülni egyes nagy problémák megoldását.

Terjessze

és olvassa Erdély
Biharmegye és Nagy-
várad legolcsóbb
napilapját, az

ERDELYI MAGYAR SÁGOT

Letartóztatták a csernovici diáktüntetés vezetőit és három zsidó itjut

A diákok újabb tüntetést rendeztek a törvényszék előtt letartóztatott társaik szabadlábrahelyezése érdekében

(Csernovic). A tegnapi diáktüntetésekkel és rendezésekkel kapcsolatban letartóztatták a diákegyesület volt és jelenlegi elnökét, valamint még két más diákot. A vizsgálatot azonban kiterjesztik a Nemzeti Színház tagjaira is, mert azok között sejtik a színházi

fiatalembert is, akiket azzal gyanúsítanak, hogy vérekezés közben megölték egy rendőrkormányzó. Tegnap délután 500 diák tüntető menetben vonult fel a törvényszék elé és követelték az őrizetbevelet diákok szabadonbocsátását. A törvényszék azonban megerősítette letartóztatásukat.

Feloszlatják a nagyszalontai közégi tanácsot

Tegnap számunkban már jelentettük, hogy a nagyszalontai kereskedők részéről kért tanácsfeloszlátás ügyében Chirila Augustin megyei alispán vizsgálatot tartott Szalontán. Az alispán rendkívüli ülésre hívta össze a tanácsot és a kereskedők képviselője, Szilas Sándor kifejtette, hogy miért szükséges, hogy a deficitet küzdő városi gazdaságot bérbe adják. Molnár György alpolgármester pedig kifejtette, hogy a Magyar Párt tanácsosai miatt szavaztak a bérbeadás ellen.

Miután az alispán tájékozódott a helyzetről, elkészítette jelentését, amelyben

javasolja a tanács feloszlátását a Kereskedők köre által felhozott indokok alapján.

Chirila alispán a következőket mondotta a munkatársunknak:

— Meggyőződtem róla, hogy a kereskedők és iparosok által felhozott indokok helytállanak és a gazdaságszadalmi önző volt, amikor a bérbeadást ellenezte.

A szalontai tanács feloszlátása a jövő héten megtörténik.

Dr Popovici Péter prefektus azonban a feloszlátás elrendelése előtt jelentést tesz a belügyminiszteriumnak.

RADIOMŰSOR

VASÁRNAP

Budapest. 9: hírek, 10: református istentisztelet. Utána: Operaházi zenekar. Szünetben: Rádiókrónika. 2: Gramofon (Anák Tanczene). 3: Gazdasági előadások. 3.45: Csillagászati előadás (Massányi dr.) 4.30: Szalonzenekar. 5.40: Néprajzi közvetítés (Kiskunhalas). 6.50: Farkas Imre előadása. 7.15: Operettelőadás. Legénybucsu. 9.45: Cigányzene (Toll) 11: Jazz-zene (Jávör-Varsányi).

HETFO

Budapest. 9.15: Szerványszk szalonzenekara. 12.05: Házikvintett. 3.30: Diákfelőra. 4: Arényi Mária előadása. 5: Cigányzene, (Rigó). 6: Mosdóssy Imre előadása. 6.30: Gramofon Slágerek. 7.15: Német nyelvlecké. 7.45 Zongorahangverseny, dr Ember. 8.30: Odry Árpád előadástja. 9: Operazenekar Laurisin Lajossal. 10.30: Cigányzene (Bura).

A bukaresti műsor még nem érkezett be.

Apróhirdetések

GOBELIN, mozaik festészetekhez képzett munkásokat, valamint jó házból tanítványokat felveszek. Goldstein, Várady Zsigmond ucca 51. 74

INSTRUKTORT délelőttre egy magyar szekciós első gimnázista mellé keresek. Cim a kiadóban. 73

IMPERIAL paprika malomban munkások felvétetnek. Banya sor 43. 72

BORBELY tanuló fizetéssel felvétetik Gyurtsik, Reg. Ferdinand 26. 71

HÁZMESTER lehetőleg szerelő, ugyanott minden szobaleány hosszú bizonyítvánnyal felvétetik, Fischer, Nic. Balan 3, Darvas palota mellett.

UJSÁGÁRUSOKAT jó keresettel úgy Nagyvárad Friss Ujság, mint az Erdélyi Magyarság részére felvesszünk. Jelentkezni a kiadóban.

Felelős szerkesztő:

Dr Zoltán Jenő

PÁSZTOR-NYOMDA, ORADEA